دیمانە لەگەڵ مامۆستا ڕزگار خدر … سازدانی: ڕۆستەم خامۆش

م. ڕزگار خدر:
دنیای منداڵ, دنیایەکی ڕازاوەو تایبەتە

بێ گرنگیدان بە ئەدەبیاتی منداڵان و ئاوڕدانەوە لە کەسایەتییەکانی ئەو بوارە، بە پێویستمان زانی ئەم دیمانەیە لەگەڵ بەڕێز”م. ڕزگار خدر” ی شاعیر و نووسەری بواری ئەدەبیاتی منداڵان و سەرپەرشتیاری پەروەردەیی ساز بدەین.

- ڕزگار خدر مستەفا” لە 3/7/1964 لە گەڕەکی کانێسکان ی شاری سلێمانی لە دایك بووە.
- سەرپەرشتیاری پسپۆڕیی لە پەروەردەی ڕۆژئاوای سلێمانی.
- ئەندامی دەستەی نووسەرانی گۆڤاری ژیار و سەرنووسەری گۆڤاری ئاراستەی پەروەردەیی.
- خاوەنی سێ منداڵە بەناوەکانی: (فرێ ، دینێ ، باکێ).

ئەم بەرهەمانەی چاپکردووە:
١- ئاڤێستا کلتوری دینی و نەتەوەیی کورد، لێکۆڵینەوەی مێژوویی.
٢- غەمنامە، دیوانە شیعر.
٣- خەمە پەروەردەییەکان، کۆمەڵێک نووسینی پەروەردەیین.
٤- سەد پەند، کۆمەڵێک چوارینە شیعری پەروەردەیین.
٥- هەلوربلور، دیوانە شیعری منداڵان.
6- باپەروەردە خەمی هەمووان بێ، کۆمەڵێک بابەتی پەروەردەیی.

سازدانی: ڕۆستەم خامۆش

پرسیار: لە کەیەوە شیعر بۆ منداڵان دەنووسی؟
وەڵام: دنیای منداڵ دنیایەکی ڕازاوەو تایبەتە, تاکو بەتەواوەتی ئاوێتەی نەبیت ناتوانی دەربڕی خواست و ئارەزووەکانی منداڵان بی، سەرەتا دەمەوێت بڵێم وەک پەروەردەکارێ هەمیشە ئارەزووم بووە بەهەموو شێوەیەک خزمەت بە بواری پەروەردە بکەم, خۆم بەتەواوی تەرخان بکەم بۆ خزمەت لەو بوارەدا و کاتێکیش بووم بەسەرشتیاری پەروەردەیی لەپۆلدا و لە ڤیستیڤاڵ و چالاکییەکاندا ئامادە دەبووم, منداڵان بە خوێندنەوەی شیعر و بەچالاکیی جوان پێشوازیان لێ دەکردین، ئارەزوم بوو ڕۆژێک منیش هۆنراوەیان بۆ بنووسم و پاداشتی

ئەو پێشوازییە جوانەیان بدەمەوە و لەو ڕێیەشەوە خزمەتێک بەبواری پەروەردە بکەم، دەتوانم بڵێم ئەوان بوونە ئیلهام بەخشی هۆنراوە نووسینم بۆ منداڵان و تێکەڵ بوون بەو دونیا پڕ لە تەلیسمی جوانییەی ئەدەبی منداڵان.

پرسیار: تا ئێستا چەند بەرهەمت بۆ منداڵان چاپکردووە، ئەگەر ئاماژە بە ناوەکانیان بکەی؟

وەڵام: لەزۆربەی گۆڤارەکانی منداڵاندا هۆنراوەم بڵاوکردۆتەوە و یەک دیوانە شیعرم چاپکردووە بۆ منداڵان بەناوی (هەلوربلور)، وە دیوانێکی ترم ئامادەیە بۆ چاپ.

پرسیار: تایبەتمەندیی شیعری منداڵان چییە؟

وەڵام: نووسین بۆ منداڵان ئاسان نییە, کە ڕەنگە هەندێ کەس وابیربکەنەوە, تۆ کە بۆ منداڵان دەنووسیت دەبێت تەواو ئاوێتەی دنیای منداڵان بی و بچیتە دنیای پڕ لە خەیاڵی جوان و ڕازاوەی ئەوانەوە، بەزمانێکی سادە بنووسی، دووربیت لە وشەی قەبەو ئاڵۆز، دەبێت وەڵامدەرەوەی پرسیارەکانی ئەوان بێ و دووربێ لە ئامۆژگاری ڕاستەوخۆ, کە منداڵ بێزار دەکات، بنەماکانی مرۆڤدۆستی و ژینگە پارێزیی و گیانی هاوکاریی و لێبوردەیی و ب[illegible]نپارێزیی و ئاژەڵدۆستیی و تەندروستی... لەخۆبگرێت بەپێی ئاست و قۆناغی تێگەیشتنی منداڵ بنووسرێت، دەبێت هەڵگری پەیامی تەواوکاری پەروەردەی دروست بێت.

پرسیار: لە ئێستادا ئەدەبیاتی منداڵانی کورد، چۆن دەبینی؟

وەڵام: لە ئێستادا کەمێک نووسەر و شاعیری باشمان هەیە له بواری ئەدەبیاتی منداڵانی کورددا، گەر بەراوردی بکەی بەساڵانی پێشوو، بەڵام پێویستیان بەهاوکاریی هەیە, پێویستمان بە وەرگێڕانە لەبواری ئەدەبی منداڵان, تا زیاتر نووسەرانی خۆشمان ئاشنا بن بە تەکنیکی نوێی نووسین و خەیاڵی فراوانیی دنیای منداڵان, پێویستە دەزگایەک هەبێ بۆ وەرگێڕان لەئەدەبی گەلانەوە بۆ کوردی و بەپێچەوانەشەوە وەرگێڕانی نووسینی نووسەرانی کورد و ناساندنیان بە دنیای دەرەوە.

پرسیار: وەکو دەزانین زۆربەی گۆڤارەکانی تایبەت بەمنداڵان لە ئێستادا دەرناچن و بڵاوناکرێنەوە، ئەوەش وادەکات، کە بواری ڕۆژنامەگەریی منداڵان پاشەکشە بکات و هەر خودی منداڵانیش لە سوودەکەی بێبەش بن، بەڕێزت پێشنیارت چییەو چی بە چارەسەر دەزانی؟

وەڵام: بەداخەوە زۆربەی ئەو گۆڤارانەی خزمەتێکی باشیان بە

ئەدەبیاتی منداڵان دەکرد, لە ئێستادا لەبەرنەبوونی هاوکاریی ڕاگیراون, نەحکومەت هاوکارییان دەکات, وە بەراستی وەک گلەییەکیش نەخەڵک هاوکارە، ئەو خەڵکە ئامادەیە بڕێ پارەیەکی زۆر بدات بە مۆبایل و ئایپاد و.... چی و چی, بەڵام بیر لە کڕینی گۆڤار و کتێب ناکەنەوەو لەگرنگیی و بایەخیان تێنەگەیشتوون. هیوادارم, کە هەمووان هاوکار بن, وەک حکومەت و وەزارەتی ڕۆشنبیریی و پەروەردە، وەک خەڵک و کۆمپانیاکان بەبایەخەوە بڕواننە ئەو گۆڤارانە و هاوکاریان بن.

پرسیار: هەر چەندە کتێب و نامیلکەی تایبەت بەمنداڵان کەمن، بەڵام ئەوەندەی کە هەیە لەوە باشترە کە هەر نەبێ، جا بۆ ئەوەی منداڵان ئاشنا بکرێن بەکتێب، بۆ ڕای تۆ هەنگاوەکانی بەکەلتوور کردنی خوێندنەوە چین و بەکام ڕێگە دەتوانرێ ئەم کارە گرنگە بکرێ؟

وەڵام: بۆ بەکەلتووریکردنی خوێندنەوە, ئەوە ئەرکێکە لەسەر شانی هەمووان, گەر بمانەوێ نەوەیەکی هۆشیار و پێگەیشتوومان هەبێ, دەبێت بزانین, کە کتێب باشترین هاوڕێ و مامۆستایە, کە دەتوانێت لە هەموو جێگەیەگ هاوکاربێ، بۆ خوێندنەوە توانای ژیریی زیاد دەکات و تێگەیشتنی منداڵ و ئاشنابوونی بە دەورووبەر فراوان دەبێ، توانای ئاخاوتنی زیاد دەکات و دووری دەخاتەوە لەشەرم و گۆشەگیریی، خەیاڵی فراوان دەکات, گەشە بەدەمارەکانی مێشک دەدات، ڕەفتاری ئەرێنی لەمنداڵدا بەرجەستە دەکات.... لەبەر هەموو ئەم هۆکارانە دەبێت خێزان و قوتابخانەو دایک و باوک و مامۆستا هەمووان هاوکار بن لەهاندانی منداڵان بۆ خوێندنەوە لە باخچەی منداڵانەوە دەبێت دادەکان حەزی خوێندنەوە لای منداڵ بەرجەستە بکەن, حکایەت و چیرۆکی بەچێژیان بۆ بخوێننەوە، گرنگیی بە بوونی کتێبخانە لە ناو ماڵ و لە قوتابخانە بدەن و دایک و باب لەبەرچاوی منداڵ بخوێننەوە, چونکە منداڵ لاسایی گەورەکان دەکاتەوەو حەزدەکات وەک ئەوان ڕەفتاربکات و لە بۆنەکاندا کتێب بکەنە دیاریی بەیان، سەردانی کتێبخانەیان پێبکەن و بەپێی تێگەیشتن و قۆناغی تەمەنیان کتێبیان بخەنە بەردەست، لەپای پاداشت و کردەوەی جوان گۆڤار و کتێبیان بۆ بکەنە دیاری.

پرسیار: زۆربەی شاعیران و نووسەرانی بواری ئەدەبیاتی منداڵان بەرهەمی ئامادەیان هەیە بۆ چاپ، بەڵام بەداخەوە خۆیان وەک پێویست ناتوانن چاپی بکەن، پێشنیاری بەڕێزت چییە؟

وەڵام: وەک لەوەڵامی پرسیارێکی پێشووتر ئاماژەم پێکرد ئەوە ئەرکی وەزارەتی ڕۆشنبیرییە, ئەرکی کۆمپانیا و دەزگاو دامەزراوە

ڕۆشنبیریی و پەروەردەییەکانە, کە هاوکاری نووسەران بن لەچاپکردنی بەرهەمەکانیان, لە وڵاتانی دنیا نووسەر لەسەر چاپکردنی بەرهەمەکانی دەژی, کەچی بەداخەوە لەلای ئێمە دەبێ نووسەر بە پارەی خۆی و لە قووتی خۆی و ماڵ و منداڵەی بگرێتەوە بۆ چاپکردنی بەرهەمێکی, دواتریش هەمووی لەسەر ڕەفەی کتێبخانەکان بۆ خوێنەر و کڕیار دەمێنێتەوە و دەبێتە مایەی زەرەر.

پرسیار: بە هۆی پێشکەوتنی تەکنەلۆژیا و هەبوونی ئەو هەموو تۆڕە کۆمەڵایەتییە و بەکارهێنەرێکی زۆری ئینتەرنێت لەلایەن گەورەساڵانەوە، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا زۆرێک لە منداڵانیش لە ڕێگەی مۆبایل و ئایپادەوە بەکاری دێنن، بەڵام بۆ ئەوەی زیانی نەبێ و بە شێوەیەکی تەندروست بەکاری بێنن و سوودی لێ وەربگرن، چی بە باش دەزانی و ڕێنماییت چییە بۆ دایکان و باوکان؟
وەڵام: بەداخەوە هەمووان ئیمڕۆ دەرهاویشتە خراپەکانی تەکنەلۆژیاو تۆڕەکۆمەڵایەتیەکان دەبینین و دەستەوستان و بێچارەین, کە بەدیوێکی تردا ڕەنگە بتوانین بە قازانج بیگۆڕینەوە گەر هانی منداڵان و نەوجەوانان بدەین بە دروست بەکارهێنان و سوودبینین لێی، واقعی ئێمە سەپاندویەتی بەسەرماندا و پێشکەوتنی کۆمەڵگه و داهێنانەکان دەتوانن هەموو سوود بەخشن بن و هەم زەرەرمەند, ئەوە خۆمانین, کە بڕیار دەدەین بەچ دیوێکدا بەکاری ببەین، دەبێت دایک و باب، مامۆستایان هاوکاربن بۆ چۆنێتی بەکارهێنان و سوودبینین لە تەکنەلۆژیای سەردەم و نەبینە کۆیلەو هۆگری هەمیشەیی و دابڕان لەدونیای دەرەوە.

پرسیار: منداڵ، کاتێ شیعر، یان چیرۆک دەخوێنێتەوە، یاخود بۆی دەخوێنرێتەوە، پێی خۆشە وێنەی لەگەڵدا بێ و بیبینێ، بۆچی؟
وەڵام: بوونی وێنە و ڕەنگەکان سەرنجی منداڵ ڕادەکێشێ و چێژ و توانای هەستی بینین دەیان جار زیاترە لە بیستن, ئەمەش زیاتر وا دەکات گرنگیی زیاتر بە وێنە بدرێت لە گۆڤار و کتێبی منداڵان.

پرسیار: تا چەند گەشبینی بە ئایندەی ئەدەبیاتی منداڵانی کورد؟
وەڵام: گەشبینم بە بوونی کەسانی دڵسۆز و خەمخۆر لەو بوارەدا، نووسەرانی پڕ هیوا دەبینم, کە کۆڵنادەن و بەردەوامن لە نووسینی شیعر و چیرۆک و ئۆپەرێت و خەمخۆرانێک لە مامۆستایانی دڵسۆز, کە هاندەری بۆ کەلتووریکردنی خوێندنەوەن.

خەمە پەروەردەییەکان
نووسینی رزگار خدر مستەفا
چاپی یەکەم 2019

کۆکردنەوەو پێداچوونەوەی
رزگار خدر مستەفا
با پەروەردە خەمی هەمووان بێت
یەکەمین کۆنفرانسی کۆمەڵگەی پەروەردەیی مارگرێت
بەهاوکاری بەڕێوەبەرێتی پەروەردەی رۆژئاوای سلێمانی
1
دەزگای رۆشنبیری مارگرێت